

BILAGA 3: RESULTATBERÄTTELSE FÖR REGIONCENTRUMPROGRAMMET ÅR 2009

Programregion: Vasaregionen

Ansökarorganisation: Vasaregionens Utveckling Ab VASEK

1. Resultat för den i verksamhetsplanen för regioncentrumprogrammet föreslagna verksamheten år 2009.

A. Programmets ledarskap, koordinering och kommunikation

Vasaregionens regioncentrumprogram förvaltas av Vasaregionens Utveckling Ab VASEK. Programregionen utgörs av 9 kommuner (Vasa, Korsholm, Malax, Korsnäs, Vörå-Maxmo, Oravais, Laihela, Lillkyro och Storkyro). Programarbetet behandlas i en styrgrupp där VASEKs styrelse är representerad (kommunerna i området, industrin, sm-sektorn, vetenskaps- och yrkeshögskolorna) samt sakkunniga från Österbottens förbund, Österbottens TE-central och Österbottens handelskammare. År 2009 sammanträdde styrgruppen fyra gånger (13.3, 18.5, 1.9 och 5.11), därutöver har VASEK:s styrelse regelbundet behandlat ärenden i anknytning till programmet. För programkoordineringen ansvarar en deltidsanställd programchef (VASEK:s utvecklingsdirektör), som har stöd av bolagets vd och därtill bland annat av bolagets personal som ansvarar för kommunikation. För programkoordineringen år 2009 hade en summa på sammanlagt 100 000 euro budgeterats. Största delen av summan användes under årets gång till administrering av programmet, beredning av utvecklingshelheter, organisering och styrning, löneutgifter för kommunikation (bl.a. översättningsbyråer), kostnader för nätkommunikation och broschyrer, kontors- och hyreskostnader samt till resekostnader. Under årets gång har även en omfattande beredningsprocess inför Vasaregionens KOKO (Kohesions- och konkurrenskraftsprogrammet 2010–2013) organiserats och genomförts inom ramen för programmets administrativa del. Förberedelserna av KOKO har under det gångna året inneburit en arbetsinsats på flera månadsverk, och över hundra förhandlingar och arbetsmöten med ett tiotal olika organisationer har ordnats inom ramen för KOKO. KOKO-programförslaget för Vasaregionen godkändes av VASEKs styrelse den 16.6.2009. Under höstens lopp har en verksamhets- och ekonomiplan för år 2010 gjorts upp, utvecklingsåtgärder som ska genomföras gemensamt har organiserats och ansökningar om finansiering har skrivits. Genomförandet av regioncentrumprogrammet har fortsatt fullt ut hela tiden och för ekonomiförvaltningens del slutfördes det senast den 15.3.2010.

B. Programmets huvudsakliga åtgärdshelheter

I det följande presenteras resultaten för det utvecklingsarbete som genomförts år 2009. Åtgärdshelheter som ansluter till de stora stadsregionernas politiska arbete är märkta med *:

1. Intensifiering av kommunikationen om Vasaregionens energikluster samt lokalt utvecklingspartnerskap

Nordens största energikluster fungerar som lokomotiv för Vasaregionens näringsliv och regionalekonomi. Klustrets kärna utgörs av över 100 regionala företag som är globala marknadsledare inom sina branscher samt av de specialiserade aktörer som hör till dessa företags nätverk av underleverantörer och kontraktstillverkare. Produktionen består huvudsakligen av elektroteknisk apparatur och maskiner samt av energitekniska produkter och komponenter för metallbranschen. Energitrustrets totalomsättning inom Vasaregionen är ca 4 md €/år och antalet arbetsplatser i regionen som är direkt anknutna till klustret uppgår till ca 10 000. Företagen och utvecklingsaktörerna i klustret har sina egna målsättningar, metoder och resurser för att informera om sin verksamhet. Mot bakgrund av detta genomfördes ett gemensamt projekt för att intensifiera kommunikationen och informationsspridningen om Vasaregionens energikluster och förstärka det lokala utvecklingspartnerskapet. Projektet genomfördes i huvudsak av Teknologicentrum Oy Merinova Ab tillsammans med Vasaregionens Utveckling Ab VASEK.

Utgångspunkterna för projektet var å ena sidan det ständigt ökande intresset för Vasaregionens energikunnande och å andra sidan det osamordnade och inexakta informationsmaterial som har för avsikt att sprida fakta om regionens energikluster. För att fylla ovan nämnda brist ställdes följande mål upp för utvecklingsarbetet:

- 1) anskaffa de faktauppgifter (t.ex. statistik) som behövs i kommunikationen och bearbeta dem till en användbar form
- 2) sammanställa nödvändigt presentationsmaterial med enhetlig grafisk profil på tre språk
- 3) bygga upp en trespråkig webbportal för regionens energikluster

I projektet användes material som producerats i samband med publikationen Energy Works samt bildmaterial från företag. Projektets styrgrupp som bestod av representanter från VASEK, Österbottens förbund, Österbottens handelskammare, Vasa universitet/Vasa energinstitut/Vaasa EMG och Merinova fungerade som stöd vid genomförandet av projektet.

Målsättningarna förverkligades på följande sätt:

1) De statistiska uppgifter som styrgruppen kommit överens om att ta fram anskaffades från Statistikcentralen med hjälp av FO-numren för företagen inom energiklustret. I uppgifterna ingår årliga siffror för år 2000 och framåt om antalet anställda i klusterföretagen, företagets omsättning, export och förädlingsvärde. Av dessa uppgifter gjordes diagram som presenteras på portalen www.energyvaasa.fi. Diagrammen kan laddas ner som presentationer i pdf-format.

2) Presentationsmaterialet gjordes inte i power point-format eftersom man ansåg att portalen som presenterar klustret ska ses som det främsta kommunikativa redskapet i och med att den uppdateras.

3) En trespråkig (finska, svenska, engelska) webbportal www.energyvaasa.fi byggdes upp för regionens energikluster. Varumärket Energy Vaasa togs i bruk som namn för portalen. Varumärket har skapats i samarbete med lokomotivföretag inom energibranschen, Vasas stadskoncern och ett flertal övriga samarbetsparter. Koordineringsansvaret för varumärket har från och med början av 2009 legat hos Merinova. Portalen byggdes på webbtjänstplattformen eÖsterbotten i nära samarbete med Österbottens förbund.

Målet var att göra en snygg och tydlig portal bestående av följande delar:

- Energikluster: beskriver klustrets bakgrund, gör upp en lista över företagen i klustret i neutral alfabetisk ordning, presenterar forskningsorgan och organ för utvecklingsarbete samt det regionala samarbetet.
- Fakta: omfattar uppgifterna från Statistikcentralen i form av diagram.
- För massmedier: kontaktuppgifter till energiklustrets största företag i regionen samt en presentation om energiklustret i pdf-format.
- Invest in: viktiga kontaktuppgifter för den som vill etablera sig i regionen.
- Studier och arbete: 10 goda skäl att flytta till Vasaregionen beskrivs, studiemöjligheter samt information om var man hittar ytterligare information om man vill få jobb i företagen i energiklustret inom regionen. Från denna del finns även en länk till publikationen Energy Works som gjorts tidigare som rekryteringsverktyg för företag.
- Aktuellt-spalt: innehåller i detta skede information om aktuella evenemang i regionen i anknytning till energiklustret.

Arbetet med att göra energiklustret känt som påbörjats i projektet kommer att fortsätta år 2010 inom Vasaregionens KOKO-program.

2*. KIBS (Knowledge Intensive Business Services / Utveckling av kunskapsintensiva företagstjänster

För koordineringen av temaområdet ansvarade Levón-institutet vid Vasa universitet på basis av ett avtal som VASEK har utarbetat. Angående verksamheten för år 2009 ingick Levón-institutet även separata särfinansieringsavtal med Ab Företagshuset Dynamo Oy (AMO-område) för området Kristinestad-Närpes och med Jakobstadsregionens Näringscentral Concordia Ab (RCP-område) för Jakobstadsregionen.

KIBS-företagens utvecklingsåtgärder omfattade år 2009 följande branscher:

- Contact Center-tjänster (Hannu Mitts)
- Planerings- och ingenjörbyråer (Hannu Mitts)
- Ekonomiförvaltningstjänster (Mikael Hallbäck)
- Juridiska tjänster (Mikael Hallbäck)
- Översättnings- och tolkningstjänster (Hanna Turpeinen)
- Reklam- och marknadsföringstjänster (Reetta Kungsbacka)

År 2009 förverkligades KIBS-utbildnings- och utvecklingsåtgärder med hjälp av projektfinansieringen MERIT – *Osaamispääoman kasvu pk-yrityksissä* (ESF). Projektet som har beretts inom ramen för regioncentrumprogrammet har pågått hela 2009 och kommer att fortsätta till och med slutet av juni 2010.

1. Contact Center-tjänster

Målgruppen år 2009 bestod av organisationer som erbjuder Contact Center-tjänster i Vasaregionen samt två företag i Jakobstad. Till att börja med gjordes behovskartläggningar i sammanlagt tolv organisationer i Vasa- och

Jakobstadsregionen. Under årets lopp har man även strävat efter att samla in information om arbetsplatserna inom branschen. Alla organisationer har inte preciserat antalet arbetsplatser år 2009, men förvandlade till heltid är en uppskattning att de under året alltså omfattade i medeltal 750 arbetsplatser i Vasaregionen. Under 2009 ordnades inte längre gemensamma sammanträden för branschen på samma sätt som föregående år (5 sammanträden år 2008) utan utvecklingsarbetet fortskred mera företagsvis. Ett ömsesidigt samarbete har fortsatt mellan två av företagen i arbetsgruppen. Några företag har fortfarande haft behov av att rekrytera personal, men på grund av recessionen har behovet varit mindre. Man har kontaktat nya potentiella aktörer, informerat om Vasaregionens utmärkta beredskap inom verksamhetsområdet samt gjort upp ”etableringspaket” åt företag som man har förhandlat med. I KnowHow-mässan i november deltog två av företagen som ingår i arbetsgruppen. Information om utbildningar anknutna till affärsverksamhetskunnande har delgivits företag. Behovet av utbildning kan vara gemensamt, knutet till en organisation eller grunda sig på enskilda personers behov. Som exempel kan nämnas Levón-institutets utvecklingsprogram för ledarskap JOKA i vilket medlemmarna i arbetsgruppen har deltagit.

2. Ingenjör- och planeringsbyråtjänster

Arbetsgruppen för branschen har sammanträtt sex gånger under året. Arbetet med att kartlägga utbildnings- och utvecklingsbehoven har pågått hela år 2009. På rekryteringssidan har totalbehovet av ingenjörer minskat avsevärt det senaste året på grund av recessionen. Till följd av det minskade rekryteringsbehovet ordnades inte de s.k. ”Ingenjörsdagarna” under år 2009. Däremot har företag informerats om möjligheten att anställa ny arbetskraft i samband med KnowHow- och Contact-mässorna. Nu deltog endast de större ingenjörbyråerna med egna avdelningar i KnowHow-mässan.

På arbetsgruppens sammanträden har den respons som kommit in behandlats och man har utarbetat utbildningsteman för år 2009 och 2010.

Ett nytt sammanträdesförfarande är att ge ordet åt gästande experter. Årets teman har varit nätverksbildning och partnerskapsprojekt, logistikprojekt, logistiska informationssystem, ingenjörernas sysselsättningsläge samt utbildningsmöjligheter för permitterade.

Inom ramen för MERIT-projektet som finansieras av Österbottens TE-central (ESF) och kommunerna (VASEK) genomfördes utbildningsprogrammet ”EuroCode 5 för byggare” som riktar sig till trähustillverkare och ingenjörbyråer. I utbildningen deltog ett tjugotal personer från Vasa- och Jakobstadsregionen. Företag har erbjudits organisationsspecifika utbildningsmöjligheter som även kan förverkligas under våren 2010. Under året ordnades utbildningar i affärlivkunskap *Hallitun kasvun kehittämisohjelma* (utvecklingsprogram för kontrollerad tillväxt) och *Palveluliiketoiminnan kehittämiseen liittyvä ohjelma* (program i anknnytning till utveckling av serviceverksamhet) i vilka även ingenjörbyråerna i regionen deltog. Byråerna har informerats om evenemang och seminarier inom branschen under årets gång. Likaså har man informerat ingenjörbyråerna om VASEKs WasaWorks-projekt som handlar om marknadsföring av regionen och rekrytering.

3. Ekonomiförvaltningstjänster

Under 2009 har företagskontakter upprätthållits, åtgärder har planerats och man har informerat aktivt. Särskild uppmärksamhet ägnades åt åtgärder i anknnytning till elektronisk ekonomiförvaltning, och en expert inom elektroniska tjänster engagerades. Olika utbildningar planerades och marknadsfördes till bokföringsbyråer. Nedan presenteras utbildningskalendern för hösten 2009. Våren 2009 ordnades inga utbildningar eller andra större evenemang eftersom januari–juni måste enligt bokföringsbyråerna reserveras för operativ verksamhet.

På grund av recessionen har det varit svårt att få bokföringsbyråerna att delta i de planerade utbildningarna under hösten. Anmälningarna har riktats ojämnt mot olika utbildningar och dessutom har indelningen av deltagarna i olika språkgrupper gjort det svårt att få ihop tillräckligt stora grupper. Tidtabellerna för vissa utbildningar har flyttats fram och till dem försöker man ännu få ihop lämpliga deltagargrupper. Ännu under våren 2010 kan kurserna hållas inom ramen för MERIT-projektet.

Utbildningskalender för MERIT/KIBS-projektet:

- 1.12.2009–20.12.2009 Introduktionskurs i elektronisk ekonomiförvaltning
- 18.11.2009–10.12.2009 Johdon laskentatoimi tilitoimistoammattilaisille – tilitoimistojen uudet haasteet (Intern redovisning för bokföringsbyråexperter – nya utmaningar för bokföringsbyråer)
- 1.12.2009–28.2.2010 Ekonomistyrning
- Höst/vinter 2009–2010 Mitä tilitoimiston tulee tietää juridiikasta – Vastuut toimintana ja yhtiönä (Vad en bokföringsbyrå bör veta om juridik – ansvar som verksamhet och bolag)
- Sähköinen taloushallinto – tilitoimistojen yrityskohtainen koulutus ja konsultointi (Elektronisk ekonomiförvaltning – bokföringsbyråernas företagspecifika utbildning och konsultation)
- Höst/vinter 2009–2010 Intern redovisning för bokföringsbyråexperter – nya utmaningar för

bokföringsbyråer

Även för år 2010 har åtgärder planerats och utbildningar som planerats in redan tidigare är fortsättningsvis med i programmet. En kartläggning av utvecklingen för antalet anställda i bokföringsbyråerna och en kartläggning av framtidsutsikterna inom branschen har ännu inte gjorts, men senast i början av 2010 kommer de att göras. Samtidigt är det meningen att en kartläggning av bokföringsresurserna i Vasaregionen ska utföras.

4. Juridiska tjänster

För de juridiska tjänsternas del gällde den största arbetsinsatsen år 2009 sammanställandet av en broschyr och ett informationspaket om advokatbyråer och juridiska byråer i Vasaregionen. Kartläggningen av företagens tjänster tog längre än beräknat, vilket ledde till en viss försening i tidtabellen. Broschyerna kunde delas ut i början av augusti och i oktober–november gjordes uppdateringar i nätversionen av broschyren då nya intresserade dök upp. Allt som allt har 28 olika företag deltagit i samarbetet.

För de juridiska tjänsterna har man fortsatt kartlägga utvecklingsbehoven. Utbildningsutbudet påbörjades och utbildningarna fortsätter ännu till och med maj 2010 inom ramen för MERIT-projektet. Under året har man även kommit överens om att grunda en s.k. *lagexpertklubb* och arbetsgruppen har bestämt att utbildningar i fortsättningen kan ordnas 3–4 gånger per år inom ramen för forumet. Expertklubsverksamheten inleds i planerad form efter att det nuvarande MERIT-projektet är slut.

Utbildningar i anknytning till utvecklandet av juridiska tjänster:

- 8.9.2009 Utbildningsdag om arbetsrätt – om att avsluta ett anställningsförhållande och att permittera, kollektiva grunder, lagen om samarbete inom företag samt omställningsskydd (9 deltagare, varav 7 advokater och 2 jurister)
- Höst/vinter 2009 Sähköisen viestinnän tietosuojalain muutokset (ändringar i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation)
- Höst/vinter 2009 Maksukyvyttömyyteen liittyvät oikeudelliset asiat (juridiska aspekter i anknytning till betalningsoförmåga)

5. Översättnings- och tolkningstjänster

Målgruppen år 2009 bestod tack vare ett säravtal utöver Vasaregionen av företag som erbjuder översättnings- och tolkningstjänster i Jakobstadstrakten och i Sydösterbotten. År 2009 satsades utvecklingsåtgärderna på utbildning och byggande av nätverk, på produktion av en gemensam broschyr, på att synliggöra branschen i allmänhet samt på åtgärder som främjar etableringen av den språkservicecentral som enligt förslag ska grundas i Vasa.

Utbildningsåtgärderna förverkligades och finansierades inom ramen för MERIT-projektet. Våren 2009 då marknadsföringen av utbildningen redan pågick och anmälningar höll på att tas emot kom det fram att mikroföretag där endast en företagare arbetar inte kan delta i s.k. företagsanpassade utbildningar, vilket utbildningarna i MERIT-projektet ju var. Det behövdes en annan finansieringsmodell för utbildning av mikroföretag/företagare och detta krävde även ett nytt utbildningsavtal och konkurrensutsättning av utbildningar.

Målsättningen för regioncentrumprogrammet har varit att stärka byggandet av nätverk mellan översättnings- och tolkningsföretag (t.ex. inrättandet av en lokalavdelning av Finlands översättar- och tolkförbund FÖTF år 2008). Med anknytning till detta och ESF-finansieringen togs beslutet att ordna två informationsseminarier i början av våren som finansierades via regioncentrumprogrammet:

- Språkvård – svenska språket (30–31.3.2009)
- Wordfast – fortsättningskurs (8.4.2009)

Övriga kurser, seminarier och informationsevenemang kunde ordnas inom ramen för MERIT-projektet.

Våren 2009 ordnades följande seminarier:

- Tolkning – danska som tolkningsspråk (18–19.5.2009)
- Wordfast – fortsättningskurs II (2.6.2009)

Hösten 2009 ordnades följande seminarier:

- Auktoriserad översättning (17–18.9.2009)
- Terminologi – svenska språket (24–25.9.2009)
- Översättningsövningar finska–svenska

Under årets lopp har en *gemensam broschyr (samt en elektronisk nätversion)* om översättnings- och tolkningstjänster i Vasa- och Jakobstadsregionen samt i Sydösterbotten producerats. Sammanlagt 52 företag inom översättnings- och tolkningsbranschen har gett sina kontaktuppgifter för publicering i broschyren. Distributionen av broschyren sker bland

annat via regionens närings- och utvecklingsbolag, och den elektroniska versionen av broschyren ligger på ett flertal regionala utvecklingspartners webbplatser.

I början av 2009 arbetade man intensivt med *etableringen av statens språkservicecentral i Vasa*. För att främja ärendet har flera PM skrivits, och argument som stödjer placeringen av centralen i Vasa har sammanställts. Understatssekreterare *Juhani Turunen* och sekreterare för koordineringsgruppen för regionalisering, överinspektör *Minna Sneek*, inbjöds till ett sammanträde i Vasa den 16.2.2009 under vilket Vasas styrkor presenterades på ett mångsidigt sätt. I sammanträdet deltog en stor skara representanter för Vasas högskolor, Vasa stad, FÖTF och VASEK. Koordineringsgruppen för regionalisering jämförde Vasa, Åbo, Tammerfors och Helsingfors med varandra och stannade för att rekommendera Vasa som placeringsort för språkservicecentralen. Minister Mari Kiviniemi beslöt den 18.8.2009 att en språkservicecentral grundas i Vasa i början av 2011. I framtiden kommer centralen att sysselsätta 20–40 heltidsanställda översättare.

6. Reklam- och marknadsföringstjänster

Reklam- och marknadsföringstjänster togs med som en ny KIBS-bransch år 2009. Branschen ingick i en mera omfattande kartläggning av kreativa branscher som utfördes under våren på initiativ av Österbottens TE-central, och därför ansåg man det inte vara nödvändigt att göra en motsvarande kartläggning inom regioncentrumprogrammet. Företagskontakter riktades direkt till marknadsförings- och reklamföretag som drabbats särskilt hårt av den ekonomiska krisen. Utbildnings- och utvecklingsåtgärder för branschen planeras under år 2010 så länge MERIT-projektet fortfarande pågår.

3*. Utveckling av trähusindustrin och dess underleverantörsnätverk

Förverkligandet av utvecklingsåtgärder som riktar sig till trähusindustrin fortsatte inom regioncentrumprogrammet utgående från åren 2007 och 2008. Material som anknyter till utvecklingsarbetet har samlats på webbplatsen woodpoint.fi (->tjänster ->träbyggandets infobank). Webbplatsen betjänar förutom företag som är med i utvecklingsverksamheten även alla träbyggare och underleverantörer. Infobanken innehåller central lagstiftning om olika delområden i utvecklingshelheten samt annan information om aktuella ämnen inom branschen.

Lagen och förordningen om energicertifikat för byggnader trädde i kraft den 1.1.2008. Excel-beräkningsunderlaget som i huvudsak utarbetades under 2007 finslipades utifrån den respons som fått av husfabrikernas byggnadsinspektörer. Konsultationerna med husfabriker om ärenden i anknytning till energicertifikat, energiutredningar, U-värden och fuktberäkningar fortsatte. På våren ordnades en svenskspråkig kurs om Eurokoder tillsammans med Levón-institutet som en del av MERIT-projektet. I utbildningen deltog ett tjugotal planerare från husfabriker och ingenjörbyråer. Europeiskt Tekniskt Godkännande (ETA) beslöt man på basis av den tidigare utförda konkurrensutsättningen att ansöka om från godkännandeorganet Sitac (Swedish Institute for Technical Approval in Construction). Europeiskt Tekniskt Godkännande utfärdas i enlighet med ETAG 007. Varje husfabrik ansöker om eget ETA och betalar ansökningskostnaderna företagsvis direkt till Sitac. Ansökningsprocesserna har förberetts och letts inom ramen för RCP:s utvecklingshelhet. Angående ETA-beräkningarna har man samarbetat med yrkeshögskolan Novia. Ett lärdomsprov om ämnet har påbörjats. I lärdomsprovet görs en Excel-tabell med hjälp av vilken husfabriker kan räkna ut bärfkraften för väggkonstruktioner, mellanbottnar och takkonstruktioner för ETA. Sitac började granska materialet i augusti. De nya konstruktionerna uppfyller byggbestämmelserna som träder i kraft 2010. Materialet har även för övrigt kompletterats utgående från responsen från Sitac. I fabrikenas kvalitetssäkringssystem har främst de delar som krävs för intyget om överensstämmelse uppmärksamats.

Seminarieret *Kestäviä rakentaminen* (Hållbart byggande) ordnades i april och seminariet *Kohti energiatehokasta rakentamista* (Med siktet inställt på energieffektivt byggande) ordnades i oktober i samband med byggmässan i Vasa. Huvudtemat för båda seminarierna var träbyggande, energieffektivitet och regionala energilösningar. Avsikten med seminarierna var att öka kunskanget i regionen om energieffektivt träbyggande och att skapa samarbete mellan olika aktörer – kommuner, företag och forskningsorganisationer. Seminariematerialet finns tillgängligt i Träbyggandets infobank på www.woodpoint.fi.

Markku Karjalainen och *Jouni Koiso-Kanttila* från Uleåborg universitet besökte Vasa flera gånger. De diskuterade med stadens planläggningsledning och deltog i seminarierna. Mötena med stadens tjänstemän ordnades inom regioncentrumprogrammet. Petri Heino från Puuinfo och Pekka Nurro från Skogsindustrin r.f. deltog också i besöket i januari. Vasas planläggningsansvariga berättade om utvecklingsplanerna för Sandviken och om möjligheten att bygga ett modernt trähusområde på gamla travbanan.

Ett av husfabrikernas utvecklingsbehov är att hitta ett lämpligt material för att ersätta betong i badrumsgolv. Genom att ta fram ett nytt material och en ny byggnadsteknik skulle mycket tid sparas i produktionen, eftersom betonggolv kräver en lång torktid innan det kan ytbeläggas. Det projekt som påbörjades i slutet av 2008 fortsatte och en utredning om ämnet, ett lärdomsprov samt materialtest på komposit gjordes i samarbete med yrkeshögskolan Novia. Med liknande tekniska lösningar och materialval kan även tillverkningen av olika balkonglösningar göras effektivare.

I september deltog vi tillsammans med husfabrikerna i en studieresa som ordnades av Woodpoint och samarbetspartners. Under resan bekantade vi oss med svenska passivhus i Alingsås, höghus i trä, universitetets forskning om träbyggande, samarbetsmodeller i Växjö, Träbyggnadskansliets verksamhet och höghus i trä i Stockholms förorter. Under resans gång kom det fram att svenskarna har kommit mycket längre inom träbyggnation än finländarna. En kort rapport om resan utarbetades och delades ut under höstens seminarium.

I november deltog vi tillsammans med husfabrikerna i KnowHow-mässan vid VASEK:s gemensamma avdelning med avsikt att förstärka de ungas intresse för trähus. På mässan gjordes en gallupundersökning. Det kom in cirka 250 svar som gav en positiv bild av de ungas intresse för träbyggande. Störst intresse bland de unga väckte målarens, inredningstimmermannens och byggnadsplanerarens uppgifter, plattläggarens, VVS-montörens och plåtslagarens uppgifter intresserade minst.

4*. Utveckling av logistik

Under årets första hälft utfördes en allmän planering av logistikcentret för landtrafik. Arbetet resulterade i att markområdets allmänna lämplighet för logistikverksamhet och -aktörer säkerställdes, den mest optimala placeringen fastlogs och en planering av markanvändningen gjordes på visionsnivå. Planeringen fungerar som ett underlag för planläggningen, vilken Korsholms kommun och Vasa stad håller på att påbörja. Dessutom genererade projektet marknadsföringsmaterial för det kommande logistikområdet. Största delen av planeringsarbetet finansierades av regioncentrumprogrammets logistikhelhet.

Utvecklingsprojektet för flyglogistik som beretts inom ramen för regioncentrumprogrammet fortsatte enligt planerna. Det treåriga projektet som finansieras genom ERUF (500 000 €) fokuserar på att upprätthålla och utveckla logistiska förbindelser samt på att utveckla persontrafiken som en stödande åtgärd för flyglogistiken. Projektets innehåll består av marknadsföring, planering av flygfraktscentrumet och ansökning av investeringsfinansiering. I slutet av 2009 meddelade ett nytt flygbolag (Air Baltic) att de öppnar i mars 2010 en regelbunden reguljärflygtrafik till Riga (ca 60 anslutningar) som ett resultat av projektet. Rutten betjänar i första hand persontrafik (Finlands fjärde största flygplats), men den ger samtidigt även mervärde åt fraktrafiken. Flyglogistikprojektet genomförs i nära samarbete med Vasa stad, Vaasa Parks Ab, Finavia, Österbottens förbund och regionens industri.

När det gäller beredningen av elektrifieringen av järnvägsbanan Vasa–Seinäjoki har VASEK samordnat en arbetsgrupp, vars huvudsakliga uppgift är att bevaka näringslivets intressen vid elektrifieringen av banavsnittet. Målet har framför allt varit att trygga rutter för specialtransporter samt att sträva efter en bestående samarbetsform i synnerhet med BFC, men även med övriga intressentgrupper med tanke på en fortsatt utveckling av banavsnittet. I slutet av 2009 påbörjades dessutom en utredning om potentiell godsspårtrafik tillsammans med BFC och VR Cargo. Målsättningen är förutom att utreda hur spårtrafikens konkurrenskraft ökar i och med elektrifieringen även att få information för planeringen av det kommande logistikcentret bland annat i form av markreserveringsbehov.

För att trygga de för regionen viktiga specialtransporternas ställning grundades en specialtransportgrupp i vilken regionens industri, transportoperatörer och Vasa stad finns representerade. Gruppen lyfter fram flaskhalsar och hot som rör specialtransporter och söker efter lösningar på problemen.

Hösten 2009 började Vasa stad göra en generalplan för hamnområdet bland annat på grund av den kartläggning av utvecklingsbehoven i Vasa hamn som gjorts inom regioncentrumprogrammet samt på grund av förhandlingarna om nya företagsetableringar. Generalplanarbetet utförs av en konsult. Hamnen är en central del av regionens logistiksystem och därför bör planerna för logistikcentret, elektrifieringen av järnvägen, pågående vägprojekt, industrins behov och logistikcentret NLC som snart tas i bruk i Umeå tas i beaktande i generalplanen.

Arbetet med att främja Kvarckentrafiken och verksamheten i hamnen, särskilt samarbetet med hamnen i Umeå och NLC, fortsatte genom deltagande i Kvarckenrådet och i den s.k. hamngruppens styrgruppsarbete. Tyngdpunktsområdet

för utvecklingsåtgärderna utgörs framför allt av samordningen av verksamheten i Vasas och Umeås logistikcenter samt av planeringen av ett gemensamt marknadsföringskoncept.

Utvecklingsarbetet för en upphandlingsring för Vasaregionens kommuner fortsatte som ett särfinansierat Tykesprojekt. VASEK fungerar som koordinator för projektet och deltar i alla faser av arbetet inom varje organisations utvecklingsarbete. Planeringsarbetet för processerna avslutades och systemet har gradvis börjat tas i bruk genom utbildningar som ordnas i kommunerna.

5. Utveckling av mediebranschen och den kreativa branschen

Tyngdpunkten i utvecklingen av de kreativa branscherna i Vasaregionen ligger på utveckling och produktion av digitalt innehåll. Inom detta kompetensområde är Vasaregionen associerad medlem i kompetenscentraprogrammets kluster Digitala innehåll. Vasaregionens uppgift är att testa och utveckla digitalt innehåll ur ett användarperspektiv. Därutöver har man startat utvecklingsprogram för digitalt innehåll i vilka företagens utveckling inom branschen stöds bland annat inom områdena produktutveckling, affärsverksamhetskunskap och internationalisering genom bakgrundsutredningar och byggande av samarbetsnätverk för mediebranschen i Vasaregionen. För genomförandet svarar MediaCity och dess centrala samarbetspartner Västra Finlands designcentrum Muova.

Kort beskrivning av påbörjade projekt:

- Eyes on User Experience-konferens i november 2009. Konferensen samlade 120 regionala, nationella och internationella deltagare och förenade forsknings- och näringsverksamhetsperspektiv på betydelsen av upplevelser i utvecklandet av medieinnehåll.
- UseIT- och UX 2009–2010-utvecklingsprogram för ICT-branschens företag
- Muovas Creativelab-projekt
- digibusiness-klustrets gemensamma utvecklingsprojekt Sombiz för sociala medier
- digibusiness-klustrets gemensamma projekt International Business Program
- ett mångkulturellt och -språkigt projekt för att testa innehåll i samarbete med Kouvolaregionens kompetenscenter
- Muovas varumärkestestprojekt ImageTestLab
- MediaCitys crossmedia-formatutvecklingsprojekt
- ett nationellt exportprojekt för digitalt innehåll där planeringsansvaret ligger hos Vasaregionens klusterprogram baserat på vår tidigare verksamhetsmodell

Regioncentrumprogrammets nuvarande roll är att förstärka bildandet av nätverk mellan utvecklingsaktörer och företag såväl inom regionen som nationellt. För företag som sysslar med innehållsproduktion och företag inom tangerande branscher har seminarier och MindClub-nätverksevenemang ordnats med avsikt att föra fram nya impulser och skapa kontakter mellan företagen. Talare under seminarierna var Star Wreck-filmens producenter och Jaikus grundare Jyri Engeström. Vasaregionen är med i RCP:s nationella nätverk för kultur och kreativa branscher, VASEK fungerar som finansör och koordinator medan MediaCity fungerar som huvudsaklig representant för regionen. I januari ordnades RCP-nätverkets informationsmöte i Vasa, i samband med det förverkligades idén om en Jalostamo-sparringsverkstad för företag inom den kreativa branschen i samarbete med Pekka Krook från Diges ry. På våren ordnades MediaCity seminariet ”Open your mind to the Creative Industry – The Nordic Dimension” i Vasa i samarbete med RCP-nätverket. I oktober deltog Lasse Norrgård från MediaCity i RCP-nätverkets Music&Media-seminarium i Tammerfors och i november upprepades Jalostamo-sparringsevenemanget i Vasa i samarbete med arbets- och näringsministeriet.

Under 2009 gjordes en nationell Armada-förutredning av de kreativa branscherna med UVM:s ESF-finansiering. Inom ramen för utredningen klargjordes behoven hos sju företag inom den kreativa branschen i fem kommuner i anknytning till idé- och produktutvecklingsprocesser. Ledningsansvaret för projektet innehades av Media City som även ansvarade för utredningen av AV-branschen. Övriga branscher i anslutning till mediebranschen som fanns representerade var spel-, musik- och kommunikationsbranschen.

Utvecklingen av verksamheten i Österbottens Mediekommision, som tillika hör ihop med MediaCity, ingår i målsättningarna för regioncentrumprogrammet. VASEK ansökte våren 2009 om finansiering av UVM för utveckling av regional audiovisuell produktionsverksamhet (beviljades 24 000 € av 100 000 € i nationella anslag). Med hjälp av Österbottens Mediekommisions produktionstjänster producerades år 2009 sammanlagt fyra TV-serier för de nationella huvudkanalerna MTV 3, YLE 1 och FST i regionen. Produktionernas sändningsrättigheter har även sålts till de nordiska kanalerna SVT, NRK och DR. Mediekommisionens verksamhet i sin nuvarande form upphör vid årsskiftet 2009, och från och med 2010 planeras tjänster som riktar sig till företag inom branschen utifrån en ny grund.

6*. Utveckling av FoU-samarbetet i Vasa högskolekonsortium – välfärdsbranschen som tyngdpunkt

Vasa högskolekonsortium är ett samarbetsforum för universiteten (Vasa universitet, Åbo Akademi, Hanken, Helsingfors universitet, Muova) och yrkeshögskolorna (VYH, Novia) i Vasa med tyngdpunkten lagd på utveckling av ett regionalt innovationssystem och regional samverkan. Forumet förstärker FoU-systemet i regionen och utvecklar Vasa vetenskapspark. Under 2009 var konsortiets målsättning att framhålla välfärdsbranschens tjänster och beakta kontexten med vetenskapsparken, tvärvetenskaplighet och teman i anknytning till företagande.

Vasa universitets social- och hälsovårdsadministration, som även koordinerar utvecklingsprogrammet BoWer (Bothnia Welfare – Coalition for Research and Knowledge) i Österbotten, fungerar som koordinator för utvecklingshelheten. BoWer är ett kluster för välfärdsforskning och kunskap i vilket bland annat producenter av välfärdstjänster (Vasa stad, samkommunen Vasa sjukvårdsdistrikt, aktörer inom privata och tredje sektorn såsom FÖTF och Vasa settlementförening r.f.), regionens högskolor (VU, ÅA, VYH, NOVIA), enheten i Vasa för Institutet för hälsa och välfärd (THL Institutet för hälsa och välfärd) med aktörer (WHO samarbetscentrum för mentalvårdsbranschen, Vasa kompetenscentrum för mentalvård, NOPUS) och övriga välfärdsaktörer och utvecklare (SoNetBOTNIA samt utvecklingsenheter för barnomsorg, rusmedelsarbete, äldreomsorg och handikappomsorg) i regionen ingår. Denna referensram har möjliggjort ett mycket omfattande samarbete i arbetet med att utveckla välfärdsbranschen i Vasaregionen med omnejd.

Under 2009 har en bestående grupp med uppgift att utveckla företagande och kunnande inom välfärdsbranschen installerats med hjälp av projektet. I gruppen ingår experter inom tio olika branscher från regionens högskolor samt företrädare för VASEK. Ett inledande möte för projektet hölls den 16.4.2009, därefter har gruppen sammanträtt 5 gånger under hösten 2009.

Följande åtgärder har genomförts inom projektet:

- En permanent samarbetsgrupp som arbetar med att främja forskning och utveckling inom välfärdsbranschen har bildats i konsortiet.
- En heltäckande kartläggning av de projekt som riktats till välfärdsbranschen och välfärdsföretagare har gjorts dels inom konsortiets verksamhetsområde, dels på riksnivå.
- En omfattande kartläggning av den programvara som används av företag inom välfärdsbranschen har gjorts i Vasaregionen. I kartläggningen utreddes den aktuella programvarusituationen i regionens välfärdsföretag, programmets funktionalitet, framtida behov samt utbudet av lämpliga programvaror hos företag som erbjuder programvaror för välfärdsföretag. Resultaten av kartläggningen kommer att utnyttjas i utvecklandet av verksamheten i företag inom välfärdsbranschen samt i kommande forsknings- och utvecklingsprojekt.
- En projektplan har förberetts med vilken finansiering kan sökas för bedömning och mätning av effekten av de välfärdsfördelar företag inom välfärdsbranschen producerar. Mätaruppsättningen kommer att fungera som ett redskap med hjälp av vilket de fördelar som välfärdstjänsterna producerar kan konkretiseras på individ-, organisations- och samhällsnivå. Projektfinansiering ansöks bland annat från TEKES och TYKES.
- Ett mera omfattande regionalt utvecklingsprogram *för företagande inom välfärdsbranschen* har beretts inom projektet. Tyngdpunkten i programmet ligger speciellt på att dra nytta av det tvärvetenskapliga kunnande högskolekonsortiet erbjuder i kombination med VASEKs och övriga företagstjänsters och utvecklingsorganisationers verksamhet i arbetet med att utveckla företagsverksamheten inom välfärdsbranschen.

7. Utveckling av båtbranschen i samarbete med Jakobstad-Karlebyregionen

Vasaregionen har under de senaste åren med särfinansiering deltagit i flera av båtbranschens utvecklingsåtgärder inom regioncentrumprogrammet tillsammans med Jakobstads- och Karlebyregionerna. I Vasaregionen ligger tyngdpunkten för utvecklingen av båtbranschen på att stärka regionens båttillverkare och särskilt branschens mångsidiga underleverantörsverksamhet samt på att bygga nätverk mellan båtbyggare i närområdet. I praktiken innebär detta att man aktiverar och förhandlar om olika frågor på företagsnivå och skapar nya kontakter. Ett delområde som är viktigt för Vasa är att stärka handeln i anknytning till branschen. På denna punkt har det skett många förändringar under det gångna året. Teknologicentrum Merinova Ab i Vasa deltar i kompetenscentrumprogrammets (OSKE) Havskluster i vilket man har arbetat för att utveckla båtbranschen. Det finns en kontaktyta mellan Havsklustret och bland annat fartygsindustrins underleveranser och produktutveckling samt metallbranschens kunnande inom båtindustrin. År 2009 har ett särskilt tyngdpunktsområde i Vasa varit koncepteringen av *det planerade hamnområdet i Kronvik*. I projektet

samarbetar Vasa stad, dvs. ägaren av området, en planeringskonsult som staden valt via konkurrensutsättning, regioncentrumprogrammets utvecklingshelhet för båtbranschen samt kompetenscentrumprogrammet Havskluster.

VASEK fungerar som en lokal aktivator och förmedlare av information för RCP-samarbetet inom båtbranschen i fråga om olika ärenden och evenemang med anknytning till branschen, KETEK Marine (Karleby) ansvarar å sin sida genom köptjänstprincipen tillsammans med Jakobstads- och Karlebyregionerna för förverkligandet av den utstakade helheten. Nedan följer en presentation av rapporten om regioncentrumprogrammets samarbete år 2009:

Marknadsföring av Österbottens båtkluster

Gemensam avdelning på Helsingfors båtmässa VeneBåt 09

Österbottens båtkluster och dess företag har marknadsförts på Helsingfors internationella båtmässa Vene/Båt 09 med hjälp av en gemensam avdelning för regionens företag och aktörer. I avdelningen var sju företag från Österbotten representerade, och responsen från mässan var mycket positiv. Under mässan ordnades även ett medieevenemang vars avsikt var att ge publicitet åt klustret. Samtidigt delades ett årligt pris i form av en tjärtunna ut till en betydande utvecklare av båtbranschen.

Besök av ambassadörer hos företag inom båtbranschen

KOSEK har inom ramen för RCP:s verksamhet organiserat en studieresa för utländska ambassadörer som bor i Finland till företag inom båtbranschen i Karlebyregionen. Sammanlagt deltog 9 personer (ambassadörer och deras representanter) i den dagslånga rundturen i vilken besök hos bl.a. Kewatec Aluboa Ab, Finnmarin Oy, Sarins Båtar Ab och Rolls Royce Ab ingick.

Benchmarking-resa för företag inom båtbranschen till Valtras produktionsnätverk i Södra Österbotten

KOSEK har även ordnat en studieresa för företag inom båtbranschen till Maaseudun Kone Oy i Ylihärmä. Under resan kunde man bekanta sig med Maaseudun Kone Oy:s verksamhet och produktionsprocesser. Maaseudun Kone tillverkar bland annat förarhytter till Valtra-traktorer som en del av det utvecklade Valtra-produktionsnätverket.

Utveckling av produktionsteknologi

Beredning av företagspecifika utvecklingsprojekt

För företagen inom båtklustret har företagspecifika utvecklingsprojekt beretts. Projekten har gällt produktutveckling eller utveckling av produktionsmetoder. Projektens innehåll har bestått av industriell formgivning, robot- och automationsteknik, slutna lamineringstekniker, datorstödda metoder för 3D-planering och tillverkning, kompositmaterial, kontraktstillverkning, byggande av varumärken och planering av layout för produktion. Projekten har huvudsakligen finansierats av Tekes nationella båtprogram och TE-centralen samt av företagen själva. Under 2009 pågick 15 företagsprojekt.

Företagsbesök och förhandlingar

Sammanträden med företrädare för olika företag och organisationer har hållits för beredningen av projekten, för marknadsföringen av finansieringen inom Tekes nationella båtprogram samt för att bygga nätverk. Under mötena har samarbetsförhållanden skapats, information om finansieringsmöjligheter förmedlats, företagens utvecklingsbehov diskuterats och projekt inletts. Sammanlagt har vi träffat 54 olika företag eller organisationer under 2009.

Teknologiutredningar

Ett flertal utredningar har genomförts i samarbete med företag i anknytning till teknologin inom båtbranschen och utvecklingen av branschens produktteknologi. Utredningarna har strävat efter att hitta material, teknologi och kunnande från andra branscher som kunde tillämpas på företag inom båtbranschen. Företagen har informerats om TEKES-forskningsprojekt och projektens resultat, uppmanats att delta i gemensamma projekt och att utnyttja Tekes förberedande finansiering.

Deltagande i utvecklingsseminarier och evenemang

Inom ramen för RCP har vi deltagit i följande seminarier:

- Ett utvecklingsseminarium i Helsingfors som arrangerades av Finpro och Tekel. Under seminariet presenterades gemensamma sätt att stödja sm-företagens marknadsföring tillsammans med TE-centralerna, Tekes, teknologacentrumen och Finpro.
- Evenemanget Muotoilun Road Show i Vasa som organiserades av Muova och Design Forum Finland
- Concordias seminarium Muotoilusta kilpailukykyä (konkurrenskraft av formgivning) i Jakobstad

Utbildning och informering

Uppdatering av klusterbroschyren

Broschyren om företagen och organisationerna i Österbottens båtcluster har uppdaterats och delats ut bland annat på Helsingfors båtmässa VeneBåt-09.

Utveckling av Internet-portalen

En Internet-portal som har för avsikt att förbättra samarbetet och marknadsföringen mellan företagen i Österbottens båtcluster har utvecklats i samarbete med Österbottens förbund. Portalen finns på adressen www.boatcluster.fi. All information från klusterbroschyren överförs till portalen där man kan söka företag enligt tjänste- och produktkategori. För uppdatering och underhåll av uppgifterna på portalen ansvarar KETEK tillsammans med klustrets företag.

Fact finding-resor

Jouni Vähäsöyrinki har deltagit i JEC-Composites-mässan i Paris och båtmässan VeneBåt-09 i Helsingfors. Resorna finansierades av RCP. På JEC-Composites-mässan kunde man bekanta sig med material som används i tillverkningen av blad till vindturbiner, expertföretag inom vindturbinbranschen, expertföretag inom injektionslaminering samt produktionstekniken för polyuretanprodukter. Vähäsöyrinki har dessutom deltagit i båtmässan Boot 09 i Düsseldorf med finansiering från kundföretag. På mässan visades nya trender inom båtplanering och produkter från internationella spetsföretag inom båtbranschen. KOSEK ordnade en resa för Karlebyregionens företag till mässan Båt-09 i Stockholm. Där kunde företagen bekanta sig med konkurrenternas produkter, trender och bilda nätverk sinsemellan.

Kartläggning av nya marknader

Tillsammans med Finnpro och Viexpo har möjligheterna att göra marknadsutredningar för enskilda länder utretts. I utredningsarbetet har man dragit nytta av ovan nämnda organisationers och Finnboats utredningar om bland annat Gulfbområdet och Medelhavet. Företagen har aktiverats att delta i gemensamma projekt om kartläggning av nya marknader och kundernas behov.

Förstärkning av klustrets kompetensbas och strukturer

Utveckling av produktutvecklingsenheten och dess verksamhetskoncept

Ketek har berett ett utvecklingsprojekt för utveckling av affärsverksamhet och produkter i produktionsföretag inom båt-, trä-, plast- och metallbranschen. Med hjälp av projektet ska innovationsmiljöns kunskapsbas i synnerhet för produktutvecklingens del förbättras.

Samarbete med ett franskt expertföretag

Under verksamhetsåret har samarbete med ett franskt expertföretag med anknytning till injektionslaminering inletts. Man har strävat efter att marknadsföra företagets kunnande till spetsföretag i regionen för att aktivera och stödja utvecklingen av verksamheten.

Förberedelser inför kohesions- och konkurrenskraftsprogrammet

En gemensam utvecklingsverksamhet för båtbranschen i anknytning till KOKO-programmet har beretts tillsammans med centrala utvecklings- och utbildningsorganisationer. Verksamhetens målsättning har varit att dra nytta av erfarenheter och bra metoder från RCP. Företrädare för Universitetscentret Chydenius, Karleby stad, KOSEK, VASEK, Concordia, Mellersta Österbottens yrkeshögskola, Mellersta Österbottens förbund och företag har deltagit i förberedelserna.

8. Främjande av företagande inom välfärds- och servicebranschen i Vasaregionen

Allmänt

Vasaregionens Utveckling Ab VASEK rekryterade i början av året en ny företagsrådgivare som har välfärdsbranschen som sitt specialområde. Anställningen finansieras delvis av regioncentrumprogrammet. Eftersom det är fråga om en ny uppgift började man med att skaffa information om välfärdsbranschen och dess särdrag såväl nationellt som regionalt. Insatsområdet för RCP:s verksamhet var framför allt utvecklandet av välfärdsföretagande, varför man uttryckligen koncentrerade sig på att kartlägga företagsnära behov, att nå företag i Vasaregionen som redan är verksamma inom

branschen och att göra välfärdsbranschens företagsrådgivning känd.

Under företagssamarbetet uppdagades att det fanns ett behov av att fortsätta utveckla servicesedelsystemet i regionen, företagets affärskunnande och att förbättra företagets image. Dessutom önskade sig företagarna möjlighet att bilda nätverk och att samarbeta såväl sinsemellan som med aktörer inom den offentliga sektorn i form av utbildnings- och rekreationsevenemang. Generellt sett förutsätter en ökning av företagen inom välfärdsbranschen och antalet arbetstillfällen inom branschen att kommunerna har tydliga servicestrategier som ger uttryck för hur kommunens planer för de social- och hälsovårdstjänster som de ansvarar för ska förverkligas.

RCP:s välfärdsnätverk

Vasaregionen fortsatte som medlem i regioncentrumprogrammets nationella välfärdsnätverk, VASEK betalade den årliga medlemsavgiften och bolagets företagsrådgivare för välfärdsbranschen fungerade som representant för regionen. Det var givande att vara med i nätverket, många nya tillvägagångssätt presenterades och nätverket skapade även möjlighet att bilda nationella nätverk.

Projekt

Medbothnia-projektet startade med en projektansökan (EAKR-projekt, ca 300 000 €) som VASEKs personresurs för välfärdsbranschen berett. Målsättningen för projektet är att skapa förutsättningar för ett kompetenscentrum för social- och hälsovård i Vasa på campusområdet i Brändö. Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (SÖFUK) sköter projektets förvaltning. I projektet skapas ett koncept i vilket Yrkeshögskolan Novias och Vasa yrkeshögskolas (VYH) fysiska och innehållsmässiga samarbete gällande utbildning, forskning och utveckling inom välfärdsbranschen definieras. VASEK:s företagsrådgivare för välfärdsbranschen har varit medlem i konceptgruppen, deltagit i flera sammanträden år 2009 och framhållit företagets perspektiv.

VASEKs företagsrådgivare för välfärdsbranschen och bolagets utvecklingschef har deltagit aktivt i RCP:s andra utvecklingshelhet i anknytning till välfärdsbranschen med att förstärka *Vasa högskolekonsortiums forsknings- och utvecklingsarbete*. Resultaten av denna insats finns separat beskrivna under punkt 6.

VASEK:s företagsrådgivare har kartlagt intresset hos Vasa centralsjukhus, Vasa hälsovårdscentral och Korsholms hälsovårdscentral för att delta i projektet *Potilas-/hoivabotelli* (Patient-/vårdhotell) som är RCP:s välfärdsnätverks och OSKE:s välfärdsclusters gemensamma projekt. För projektet söks finansiering via TEKES-programmet Innovaatiot sosiaali- ja terveystalvelujärjestelmässä. Eftersom intresset i Vasaregionen inte var tillräckligt stort beslöt man sig för att inte gå med i projektet.

VASEK har i anknytning till RCP deltagit i Österbottens förbunds koordinering av kvinnligt ledarskap och kvinnligt företagande samt i förberedelserna av projektet DOVER (Development on Womens Equal Rights) som snart startar. Därutöver har VASEK ingått i den expertgrupp som bereder välfärds- och trygghetsdelen av Österbottens förbunds landskapsprogram för åren 2011–2014. VASEK har även kommenterat landskapsstrategin som sträcker sig fram till år 2040. VASEK har utarbetat avsnittet ”*hyvinvointialan kehittäminen – hyvinvointiyrittäjyys*” (utveckling av välfärdsbranschen – välfärdsföretagande) i Vasaregionens KOKO-programförslag för åren 2010–2013. VASEK:s företagsrådgivare har deltagit i Österbottens TE-centrals träningsprogram för företagsrådgivare, vilket har förstärkt utvecklandet av företagsverksamheten inom välfärdsbranschen.

Inom ramen för regioncentrumprogrammet har man strävat efter att främja ibruktandet av servicesedeln i regionen. I anknytning till detta har man bland annat informerat om SITRA:s utbildningsturné om den förnyade lagstiftningen om servicesedlar som ordnats för kommundirektörer, för ansvarspersoner inom social- och hälsovårdsbranschen samt för servicesedelföretagare. Vasaregionen hade som mål att bli pilotområde i SITRA:s servicesedelprojekt, men vi lyckades inte uppfylla alla hårda krav såsom kravet på att snabbt införa transparens inom kundavgifter. Samarbetet med SITRA fortsätter trots allt även nästa år.

Välfärdsföretagande

I anknytning till regioncentrumprogrammet förstärks branschens utvecklingsverksamhet, förbereds projekt och skapas nya nätverk. Företagsrådgivarens primära arbete finansieras direkt via VASEK. Det finns ca 350 företag i regionen som klassas till social- och hälsovården. Med en bredare definition är antalet företagare inom välfärdsbranschen ännu fler. Under det gångna året har man i anknytning till regioncentrumprogrammet samarbetat med ca 80 företag inom välfärdsbranschen. För den primära företagsrådgivningens del bestod tjänsterna bland annat av att stödja uppgörandet av affärsplaner, ge rådgivning om företagsstöd, hjälpa till med ansökningsprocesser, utveckla marknadskommunikation, uppmuntra till att bilda nätverk och till att samarbeta med företag och aktörer inom andra branscher.

Seminarier och företagsevenemang år 2009:

- 28.1 Sammanträde om RCP:s välfärdsnätverk, Helsingfors
- 10.3 Sammanträde om RCP:s välfärdsnätverk, Helsingfors
- 18.3 Seminariet Välmående och friska Österbotten, Vasa
- 21.4 Seminariet Rajapintaan, Karleby
- 22.4 Företagsfinansiärernas dag, Finnvera, Vasa
- 18.5 Informationsevenemang om vårdhotell, Jakobstad
- 2.6 Sammanträde om RCP:s välfärdsnätverk, Borgå
- 3.6 Innovationer i social- och hälsovårdens servicesystem, TEKES, Vanda
- 11.8 Sammanträde om RCP:s välfärdsnätverk, Helsingfors
- 31.8 Seminarium om den förnyade lagstiftningen om servicesedlar, SITRA, Helsingfors
- 17.9 Seminariet Finlands ekonomiska situation och framtid, Vasa
- 20.10 Riksomfattande HYVÄ-forum, Helsingfors
- 27.10 Sammanträde om RCP:s välfärdsnätverk, Helsingfors
- 28.10 Välfärdsbranschen och företagande, HYVÄ-projektet och presentation av Klemmari, Vasa
- 4.11 Seminariet Välfärdsforum, Tammerfors
- 3.11 Seminarium om arbetsmiljö, Vasa
- 18.11 Diskussionsmöte för företagarna i projektet MediBothnia, Vasa
- 25.11 Samarbete ger framgång, servicesedelinformation, Vasa
- 1.12 Hur det åldrande samhället överlever, diskussionsevenemang, Vasa

9*. Främjande av internationalisering i små och medelstora företag i Vasaregionen samt lockande av utländska investeringar

VASEK fortsatte med internationaliseringsprojektet för sm-företag som inleddes år 2008 inom ramen för regioncentrumprogrammet. I mars 2008 anställde VASEK ett företagsrådgivare, 30 % av ombudets arbetsinsats är inriktad på att förverkliga RCP:s internationaliseringsplaner. Internationaliseringstjänsterna koncentrerar sig till sm-företag och riktar sig till följande målgrupper:

1. Företag som söker marknader utomlands
  - export och etableringar utomlands
2. Företag vars leveranskedja sträcker sig utomlands
  - import och tillverkning
3. Utländska investerare: företag/riskfinansiärer och utländska företagare
  - Invest in-verksamhet, sökning av samarbetsparter, marknadsföring av regionen (i samband med VASEKs WasaWorks-projekt)
4. Företag som söker efter kunnande utomlands
  - rekrytering och anpassning till Vasaregionen (i samband med VASEKs WasaWorks-projekt)

Internationaliseringstjänsterna har produktifierats enligt följande:

- A. Basrådgivning för företag
- B. Grundande av företag i Finland
- C. Internationaliseringsfärdigheter
- D. Kontakttjänst
- E. Arbetskraftsservice
- F. Finansieringstjänster
- G. Stödservice

Tjänsterna förmedlas och utförs av VASEK och samarbetsparterna Vasaregionens kommuner, Viexpo, Finnvera Österbottens handelskammare, TE-centralen m.fl. Under 2009 har följande gjorts inom delområdet:

Rådgivning angående export- och utlandsetableringar i samarbete med Viexpo

VASEK utvecklade en regional samarbetsmodell enligt vilken export- och etableringsrådgivning ges i samarbete med regionala aktörer, framför allt med Viexpo. VASEK kartlägger företagets behov och kanaliserar dem till Viexpo. Samtidigt har VASEK hjälpt regionala aktörer informera företag om internationaliseringstjänster och internationella evenemang.

Strukturering av Invest In-verksamheten

Inom Invest In-verksamheten har VASEK lyckats befästa och utveckla samarbetet med Invest In-aktörerna. Dessutom har de regionala förutsättningarna och nätverken utvecklats för att locka till investeringar. Verksamheten överlappar med marknadsföringen av regionen, arbetet med ett logistikcentrum, innovationer samt ägar- och generationsskiften.

Övrig internationell rådgivning

VASEK och Vasaregionens Nyföretagarcentrum Startia som verkar i anslutning till VASEK har noterat att antalet utländska nyföretagare har ökat och har därför utvecklat förutsättningarna med tanke på detta då det gäller personalresurser och kommunikationsmaterial.

Utveckling av nätverkssamarbete

Nätverkssamarbetet inom internationaliseringsarbetet fördjupades framför allt med Frankrikes ambassad, Sveriges ambassad, utvecklingsbolag verksamma i Tyskland, ISA i Sverige och Rysslands KOKO-nätverk. Samarbetet med IIF, Cleantech- och ICT-teamen samt Finpro effektiviserades.

Utveckling av kommunikation

Via projektet sammanställdes fakta om regionens starka sidor. Flerspråkigt marknadsföringsmaterial skapades på finska, svenska, engelska och spanska. Exempel på detta är en regional folder, VASEKs webbplats, rollups, portalen energyvaasa.fi samt den nationella Cleantech-broschyren. Utvecklingsarbetet kopplades till det övriga arbetet med att informera om regionen.

Internationaliseringsevenemang

Under årets gång deltog VASEK i följande evenemang med sm-företagens internationalisering i åtanke:

Hannover Messe, Hannover, 04/2009 (fact finding)

Österbottens kväll, Stockholm, 05/2009 (arrangör, etableringar i Finland)

Underleverantörsmässa, Tammerfors, 09/2009 (fact finding)

Cleantech Finland, Stockholm, 09/2009 (gemensamt evenemang, etableringar i Finland)

Entsorga, Köln, 10/2009 (utställare)

Rådgivning om internationalisering i sm-företag gavs i alla kommuner i Vasaregionen även om tyngdpunkten låg på Vasa. Cirka 80 sm-företag har fått personlig rådgivning.

Inom Invest in-verksamheten har fokus legat på energiteknologi och framför allt på förnyelsebar energi. Kontakter genererades antingen direkt eller via nätverk från Kina, Sverige, USA, Tyskland, Spanien och Indien. Av branscherna väckte vindkraften och värmenäten störst intresse. I det stora hela visade Sverige störst intresse (12 företag), och Spanien var mest intresserat av regionens spetsbransch vindkraften (4 företag).

10*. Genomförande av Vasaregionens näringslivsstrategi, regionsamarbete och projektberedning

År 2009 har man fortsatt att genomföra Vasaregionens näringslivsstrategi genom att bereda projekt som genomförs i enlighet med de befintliga strategierna (landskapsprogrammet, Strategin för Vasaregionen, Vasaregionens innovationsstrategi, servicestrategin för regionens kommuner, Vasa stads näringspolitiska program, Stora stadsregionernas politikhelhet), genom att arrangera seminarier och andra dylika evenemang för regionalt samarbete, genom att skaffa sig information som stödjer beslutsfattandet samt genom kommunikation som beaktar alla parter. En för år 2009 ny strategi är Strategin för Vasa stads turism 2009–2015. Samarbetet mellan de centrala företagstjänsteorganisationerna har intensifierats på operativ nivå i näringslivsgrupperna.

Skapandet av en tydligare kontaktyta mellan offentliga företagstjänster och kunden samt VASEKs centrala ställning som producent av företagstjänster har betonats vid tillsättandet av olika aktörer. En svenskspråkig version av webbtjänsten Yritystulkki, som lanserades på finska år 2008, har gjorts i samarbete med tjänsteproducenten och de tvåspråkiga regionerna i Finland. Samarbetet mellan aktörerna har strukturerats i sin helhet för att göra utbudet av tjänster på engelska tydligare.

Styrkor och utvecklingsbehov inom Vasaregionens programområde har analyserats som en del av förberedelseprocessen inför KOKO. Utgångspunkten för analysen var regioncentrumprogrammets roll i förhållande till övriga utvecklingsredskap, landskapsstrategier och pågående projekt. I den av kommunerna i Vasaregionen finansierade utredningen om utvecklingen av samarbetet och kommunstrukturen deltog vi genom att samlar bakgrundsfakta och

information. Arbetet hör samman med fastställandet av tyngdpunkter för utvecklingen i Vasaregionen och förberedelserna inför KOKO.

När det kommer till det centrala energiklustret och förverkligandet av näringslivsstrategin har ett flertal åtgärder genomförts i vilka Vasaregionens RCP:s roll har varit betydande. För utvecklingen av kommunikationen inom energibranschen förverkligades en egen åtgärdshelhet och i den skapades bland annat portalen energyvaasa.fi som presenterar energiklustret. Programchefen för regioncentrumprogrammet har fungerat som ordförande för Österbottens energistrategis imagearbetsgrupp. Inom ramen för arbetet har åtgärder för utveckling av kommunikationen i energiklustret fastställts fram till år 2014 och en utvecklingshelhet för energibranschen inom Vasaregionens KOKO har beretts. Tillsammans med högskolor och företag ordnades seminariet Energy Works under vilket karriärmöjligheter som företag och aktörer inom teknikbranschen erbjuder presenterades. Inom ramen för RCP deltog vi även i Energidagarna som ordnades vid Vasa universitet den 25 november. Tillsammans med Vasa vetenskapspark hölls ett utvecklingsseminarium under vilket de tvärvetenskapliga utvecklingsmöjligheter för företag som högskolekonsortiets enheter erbjuder presenterades. I FM-tävlingen i yrkesskicklighet Mästare 2009 som ordnades i Vasa deltog vi via projektet WasaWorks som beretts inom RCP.

Under året deltog man i Seudulliset Kehittämisyhteisöt SEKES ry:s styrelsearbete och i den nationella beredningsgruppen för KOKO som representant för utvecklingsbolagen. För bildandet av nationella nätverk har deltagandet i olika utvecklingsgrupper med beredningen av bland annat företagsutveckling, kommunikation, mätningar och vindkraftsklustret varit betydelsefullt. Genom samarbetet har man kunnat dra nytta av de bästa praktiska modellerna inom Vasaregionen och samtidigt kunnat skapa en grund för effektivisering av verksamheter och förverkligande av samarbete i andra regioner. Även Finlands nyföretagarcentrums sommar dagar som vi ordnade i Vasa gav perspektiv på vår egen verksamhetsmodell.

Statistik- och presentationsmaterialet om Vasaregionen som sammanställdes år 2008 på finska, svenska och engelska för att stödja förverkligandet av näringslivsstrategin och kommunikationen uppdaterades. Prognostiseringsarbete har gjorts bland annat genom att delta i arbetsgruppen för Prognosprogrammet 2008–2011, i arbets- och näringsbyråns kommission för sysselsättningsfrämjande, i branschvisa expertråd och i åtgärder tillsammans med Österbottens förbund, TE-centralen och andra intressenter. I maj 2009 ordnades åter igen toppseminariet Future Workshop som drog ett stort antal intresserade av näringslivsutveckling och regionalt samarbete. Förutom regionens interna samarbete är ett fortsatt gott samarbete med grannregionerna, deltagande i beredningen av Österbottens förbunds landskapsplan 2040 och landskapsprogrammet 2011–2014 samt nätverkande inom landets gränser bland annat genom RCP-nätverken av central betydelse.

För att öka regionsamarbetet och sprida information har radioprogrammet Energinen Vaasanseutu (den energiska Vasaregionen) med aktuella och konkreta teman sänts en gång i veckan i lokalradion under hela året. Även i regionbladet VASEK Forum har ärenden i anknytning till RCP och KOKO behandlats upprepade gånger. Genom att verka i Vasas ledningsgrupp för kommunikation som grundades 2009 samt i dess operativa arbetsgrupp närmar vi oss ett samarbete inom kommunikation och marknadsföring som omfattar hela regionen. För detta samarbete har utvecklingsbolaget VASEK utsetts som koordinator.

Nätverksbyggande i Vasaregionen

Vasaregionen har skapat omfattande såväl nationella som internationella nätverk. Regionen har deltagit i regioncentrumprogrammets nationella nätverk för välfärd och kultur samt i samarbetet mellan de stora stadsregionerna. Inom ramen för regioncentrumprogrammet har man samarbetat på praktisk nivå angående flera teman framför allt med Jakobstadsregionen (RCP), Karlebyregionen (RCP) och Sydösterbottens kustregion (AMO).

2. Icke-genomförda åtgärder i verksamhetsplanen för år 2009.

Genomförandet av Vasaregionens regioncentrumprogram lyckades i det stora hela utmärkt under det gångna året. Målen för verksamheten har uppnåtts fastän den ekonomiska recessionen i viss mån har påverkat företagets aktivitet och möjligheter att delta i olika utvecklingsåtgärder.

3. Utredning över användningen av finansieringen år 2009.

3.1 Beloppet av den beviljade grundfinansieringen år 2009	200 000 € (+ränta 15 980 €)
3.2 Används grundfinansieringen för användningsobjekt som godkänns av landskapsförbundet (vid tidpunkten för ansökan)?	ja
3.3 Uppskattat belopp av grundfinansieringen som inte binds i landskapsförbundet före 31.12.2009	0 €
3.4 Har med landskapsförbundet överenskommit om användningsobjekten för eventuella ränteinkomster?	ja